KOLONIAAL VERLEDEN

hoe moeten we omgaan met koloniale sporen?

GESCHIEDJUWEEL

Voor een lange tijd wapperde de Nederlandse vlag over verre plekken, zoals Suriname en Indië. Een tijd van Nederlandse rijkdom en macht. Voor sommige een glorieus tijdperk wat geëerd moet worden, voor andere een tijdperk dat alle banden met ons land dient te verliezen.

WAT IS ONS KOLONIALE VERLEDEN?

Op de kaart hierboven zie je de *geliefde* van ons voormalige rijk, Indïe, waar wij meer dan 400 jaar verbonden mee waren. Vele slaven werkte hier en in andere koloniën op plantages; **zwaar en vaak onmenselijke arbeid.** Anderzijds bracht het kolonialisme een zekere beschaving met zich mee; ze verzorgde betere infrastructuur en onderwijsinstellingen.

POLARISATIE DOOR VERLEDEN

Tegenwoordig herinneren nog steeds symbolen aan die koloniale tijd. Standbeelden van koloniale heersers, de Gouden Koets, en zelfs termen als de Gouden Eeuw worden door sommigen gezien als symbolen van de glorietijd van de Nederlandse macht. Voor anderen symboliseren ze onderdrukking, slavernij en zelfs genocide, wat leidt tot grote discussies in Nederland.

VAN HET KOLONIAAL VERLEDEN

1602

De VOC wordt opgericht; een bedrijf dat de koloniale handel van de Nederlanden uitbereidt.

1621

De WIC wordt opgericht; ze focust zich op het zuiden van Amerika, waar ze slaven naartoe transporteert vanuit het Noordwesten van Afrika.

1795

De VOC gaat failliet en haar koloniën komen nu in handen van de Nederlandse regering.

1830

De bevolking van Java in Indië, begint een **oorlog** tegen de Nederlandse bezetter. Het **cultuurstelsel** werd ingevoerd om winst uit Indië te halen, waarbij ze verplicht werden

1619

Jan Pieterszoon Coen sticht Batavië in Indië, een Nederlandse koloniale handelspost. In 1621 sterven duizenden inwoners onder zijn bewind.

1634

Naast posten in Indië, wordt dankzij de WIC nu Suriname toegevoegd aan het koloniaal rijk.

1816

Geheel Indië wordt ingelijfd bij het nieuw onstane 'Koninkrijk der Nederlanden'.

1860

De **Max Havelaar** wordt ge-publiceerd; een boek over de hun grond voor Nederland te gebruiken. Boeren zonder voldoende grond moesten voor de regering werken.

1863

De slavernij wordt formeel afgeschaft in de Antillen en in Nederlands-Indië.

1949

Indië wordt erkent door Nederland als onafhankelijk; zij gaat verder als Indonesië. De dekolonisatie zorgt ervoor dat ook landen als Suriname en de Antillen onafhankelijk geraken.

2015

Vanwege de koloniale uitingen op het zijpaneel van de **Gouden Koets,** word zij buitengebruik gesteld.

2023

Namens de familie van Oranje-Nassau biedt nu ook de **koning** officieel zijn **excuses** aan.

toestand in Indië. De publieke opinie op het welzijn in de kolonie wordt enorm kritisch.

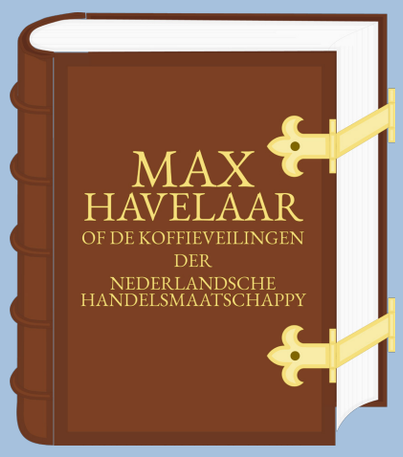

De 20e eeuw

Na de dekolonisatie groeit het besef en de kritiek op het slavernijverleden. Deze maatschappelijke bewustwording ontketend het streven naar erkenning en recht.

2022

De **regering** van het Koninkrijk biedt haar **excuses** aan voor het slavernijverleden en de pijn die daarmee de afgelopen eeuwen is aangericht.

“Mensen werden beschouwen als koopwaar, willoos werktuig voor winst. Ze werden vastgeketend, gestraft, zelfs gedood. We dragen de gruwelijkheid met ons mee, die is tot vandaag te voelen”

Zijne Majesteit de Koning

DE DRIE OPVALLENDSTE KOLONIALE SPOREN

Koloniale symbolen

Er zijn veel zichtbare koloniale symbolen in Nederland, zoals het zijpaneel op de Gouden Koets, standbeelden van koloniale figuren zoals Jan Pieterszoon Coen; de grondlegger van Nederlands-Indië, tevens de man die 14.000 Indiërs liet vermoorden als straf. Ook roept de term ‘Gouden Eeuw’ vragen op, omdat sommigen vinden dat het een te positief beeld geeft van een periode waarin ook veel leed werd veroorzaakt.

Invloed op de Nederlandse taal

Veel Nederlandse woorden hebben een koloniale oorsprong. De bekendste is wel ‘Joost mag het weten’, maar Joost is helemaal geen persoon, maar komt van het Indische woord voor duivel; Joos. Ook 'piekeren' komt van het Maleise woord 'pikir', en 'amper' is mogelijk afgeleid van het Maleise 'hampir'. Ook 'pindakaas' (pienda-dokoen) heeft een koloniale geschiedenis, evenals uitdrukkingen als 'het is niet mijn pakkie-an', die waarschijnlijk haar oorsprong vindt in bagian.

Einde van de dodo

De dodo, een vogel die op het eiland Mauritius leefde, werd door Nederlandse kolonisten uitgeroeid. Dit is een vreemd maar duidelijk gevolg van de koloniale aanwezigheid.

DIVERSE PERSPECTIEVEN

De discussie over koloniale symbolen kennen twee kampen; mensen die vinden dat het bij onze geschiedenis hoort en moet blijven, alsook mensen die vinden dat de beelden weg uit het publieke oog moeten, maar naar een museum. Zo heb ik naar de meningen gevraagd van Tommy en Dennis, studenten aan de universiteit.

TOMMY

DENNIS

Algemeen standpunt

Ik vind dat koloniale symbolen, zoals standbeelden en de Gouden Koets, **verwijderd** moeten worden. Ze representeren een geschiedenis van onderdrukking en racisme en zijn kwetsend voor veel mensen. Het is niet meer van de tijd; we wapperen immers ook geen hakenkruizen meer.

Ik ben voorstander van het behouden van *nationale* symbolen. Het zijpaneel op de Gouden Koets heeft niks te maken met slavernij; we zien dat de koloniale bevolking hun onderdanigheid toont, wat de Nederlanders ook doen. Deze beelden en symbolen tonen de grootheid van ons volk.

Waarom symbolen verschillende reacties oproepen

Mensen reageren verschillend op deze symbolen omdat hun ervaringen en achtergrond verschillen. Voor sommige mensen zijn ze een pijnlijke herinnering aan de koloniale tijd. Het behouden van deze symbolen zonder context geeft een eenzijdig en vertekend beeld van onze geschiedenis.

De verschillende reacties komen doordat mensen de historische context niet altijd begrijpen of willen begrijpen. Het verwijderen van deze symbolen zou een verzwakking zijn van ons historisch besef, onze nationale identiteit maar vooral een schande voor onze voorvaderen.

Wat is het beste compromis?

Verplaatsing naar een museum en het toevoegen van informatie lijkt mij het beste compromis. Op die manier kunnen we de symbolen behouden voor educatieve doeleinden zonder dat ze in de publieke ruimte kwetsend zijn.

Het toevoegen van contextuele informatie aan de symbolen kan een oplossing zijn; we moeten onze geschiedenis niet wissen, maar er meer over leren. Maar dan moeten ze geen modern bord naast een prachtig oud beeld plaatsen.

Gevolgen van verwijdering

Door deze symbolen te verwijderen, laten we zien het ons spijt en we leren van ons verleden. Voor de huidige generatie is het belangrijk dat ze een volledig beeld van de geschiedenis krijgen, zodat we niet dezelfde fouten herhalen. Het is belangrijk dat iedereen zich welkom voelt.

Het verwijderen van deze symbolen zou schadelijk zijn voor onze nationale trots. Het is belangrijk dat de huidige generatie de prestaties van het verleden begrijpt en daar inspiratie uit haalt. Zoals Balkenende zei; 'die VOC-mentaliteit, toch?'

Oud-premier Rutte deelt de mening van het behouden van de Gouden Koets in zijn originele staat;

“Ik vind de Gouden Koets prachtig. Het herschrijven van de geschiedenis door de Gouden Koets te vernielen, daar ben ik niet voor”

DE MENING VAN HET VOLK

Zoals uit het interview al bleek, zijn de mensen erg verdeeld over de prominente koloniale symbolen thans aanwezig. Toch lijken we ons te dempen; de Gouden Koets staat in de stal en excuses voor het slavernijverleden zijn gedaan. Maar uit cijfers blijkt dat het volk er niet veel bij voelt.

- 14%; niks
- 55%; nee
- 31%; ja

Uit een onderzoek van het Ipsos blijkt dat maar één derde van de bevolking vindt dat Nederland zich moet excuseren voor het slavernijverleden. Iets meer dan de helft zegt volhard nee, en een klein deel heeft er geen mening over.

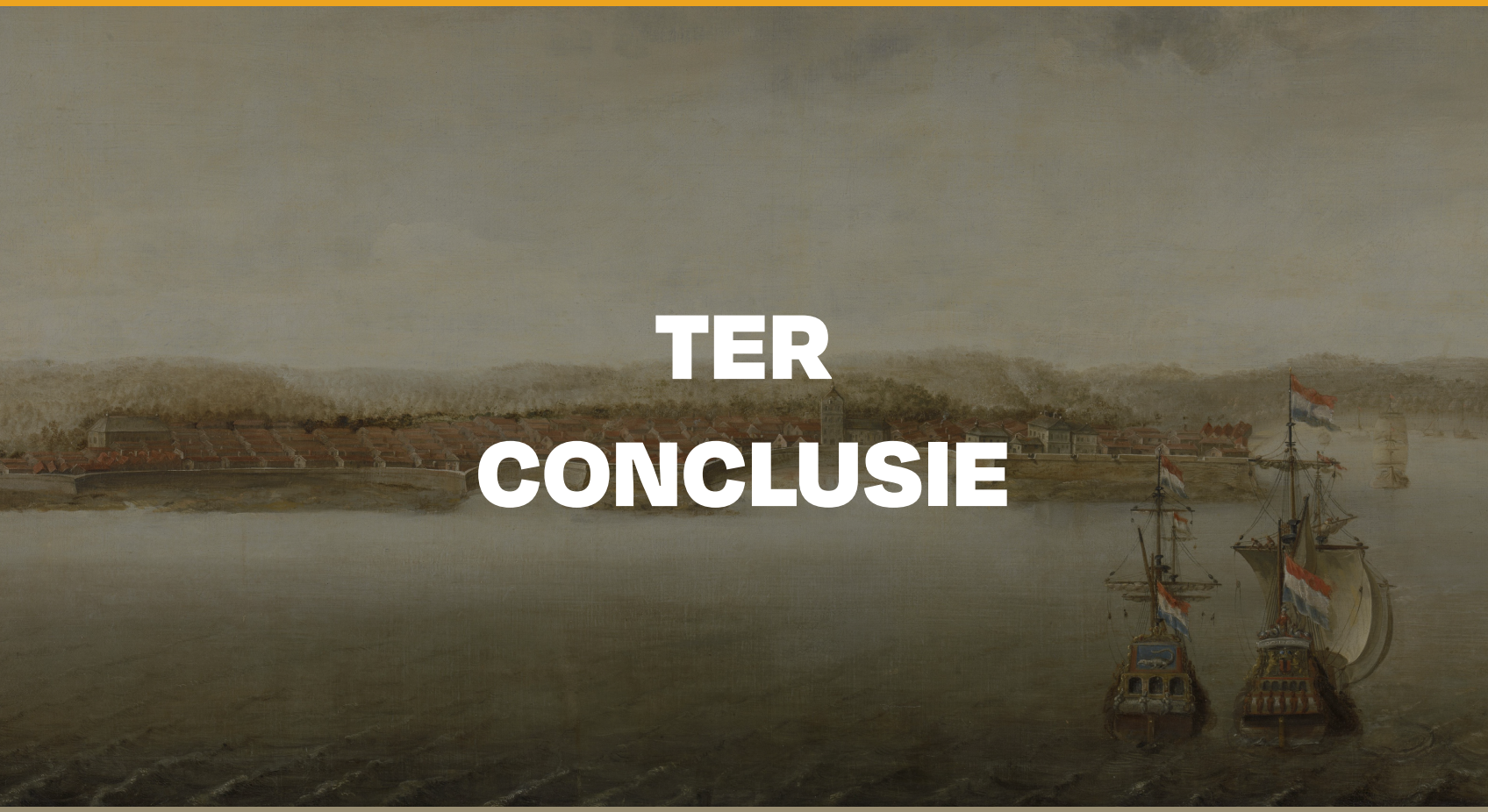

TER CONCLUSIE

HOE MOETEN WE OMGAAN MET DE SPOREN VAN HET KOLONIALE VERLEDEN VANDAAG DE DAG?

Met de meningen van Tommy en Dennis en de gegevens over de excuses van het slavernijverleden in het achterhoofd, lijkt het een veilige schatting om te zeggen dat Nederland zeer verdeeld is.

De beste manier om met koloniale sporen om te gaan lijkt een middenweg te zijn; het behouden van de symbolen in het publiek, maar voorzien met de juiste context. Nederland is nog te onverdeeld voor een volledige verwijdering van symbolen, of juist een pure tentoonstelling.

EINDE